

Интервју

Држава и библиотеке

Библиотеке имају важну улогу у развоју друштва знања

Редакција нашег часописа је одлучила да отпочне својеврсни дијалог са државним органима који су на било који начин надлежни за библиотекарство у Србији. Одлучили смо да први разговор обавимо у *Министарству за телекомуникације и информатичко друштво*, где смо наишли на пуно разумевање и спремност да се удовољи нашем захтеву. Због тога, Редакција изражава захвалност представницима овог Министарства, јер су се у веома кратком року одазвали нашој жељи.

Наш саговорник на теме које су нас интересовале био је **Борис Барјактаровић**, државни секретар Министарства за телекомуникације и информационо друштво.

Господине Барјактаровићу, данас је цео свет поставио пред себе циљ да постане друштво знања, што претпоставља успостављање информатичког друштва. Има ли Србија стратегију развоја информатичког друштва и стварања друштва знања?

- Стратегија за развој информационог друштва у Републици Србији усвојена је 5. октобра 2006. године и основ је развоја информационог друштва код нас.

У библиотекарским круговима могло се чути да Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији из 2006. шаље поруку да је информационо друштво више техничка, него социолошка категорија, а да доживотно учење третира више као флоскулу него као прецизно разрађен концепт.

- Стратегија формулише најопштије циљеве без претераног улажења у све детаље. За реализацију сваког од циљева задужен је велики број институција, укључујући и ресорна министарства која се односе на библиотеке, те је неопходно припремити Акциони план којим ће се реализовати циљеви који се односе на библиотеке.

Стварање друштва знања незамисливо је без развоја информатичке писмености. Шта је Србија на том плану до сада урадила и какви су непосредни циљеви у том правцу?

- Питање развоја информатичке писмености примарно је везано за реформу основног и средњег информатичког образовања, што спада у домен Министар-

ства просвете. Ово не подразумева само модернизацију програма наставе информатике, већ и примену информационо-комуникационих технологија као подршку изучавању других предмета, као што су математика, физика, биологија, историја, итд.

Мреже библиотека представљају практично готову инфраструктуру за реализацију појединих циљева. Постоји ли у Вашем министарству сазнање о том ресурсу као субјекту у остваривању циљева информатичког друштва?

- Свакако да постоји, али предлагање конкретних акција и пројеката из области библиотекарства, као и њихова реализација, стоји на библиотекарској заједници у Србији.

Борис Барјактаровић, државни секретар Министарства за телекомуникације

Има ли Ваше Министарство намеру да системски подупре позицију библиотека и да искористи огроман стручни потенцијал и огромно знање похрањено у библиотекама?

- Министарство за телекомуникације и информационо друштво, у сарадњи са ресорним министарствима ће помоћи даље унапређење Академске рачунарске мреже Србије (АМРЕС) и њено прерастање у Образовну рачунарску мрежу Србије, која би претпоставила и значајније укључивање библиотека у овај систем.

Министарство за науку Владе Републике Србије уложило је велика средства у формирање фондова елек-

тронске базе података куповином књига и часописа у електронском облику. Постоји ли намера да се са том праксом и настави?

- Министарство ће кроз подршку АМРЕС-у свакако обратити пажњу и на овај сегмент деловања других министарстава.

У развијеном свету, библиотекари су постали субјект у настави на свим нивоима, а полако то постају и код нас, али недостаје стратегија о њиховом значају у наставном процесу. Како се на тај проблем гледа у Вашем министарству?

- Библиотекари јесу од изузетног значаја у наставном процесу, и њиховим положајем и улогом у том процесу би требало да се више позабаве ресорна министарства.

Данас неке надлежности у библиотекарству Србије имају 4 министарства: науке, просвете, културе и Ваше министарство. Сматрате ли смисленим да се библиотекарство стави у надлежност једног министарства?

- Мишљења смо да је лакше управљати сваким системом из једног центра, па тако и мрежом библиотеке, а улога нашег министарства би се огледала у подршци оним министарствима која су више надлежна за ову област.

Наш Рачунарски центар београдског Универзитета спада у најстручније оформљене центре у свету, о чему сведоче бројна признања која добија. Тај центар је успоставио електронску инфраструктуру на завидном нивоу, али он покрива релативно мали број корисника. Да ли планирате даље ширење академске мреже у Србији?

- МТИД планира да направи план за интеграцију свих основних и средњих школа, које су тренутно повезане на Интернет преко Телекома и других провајдера, у јединствену образовну мрежу Србије, која ће постати подмрежа Академске мреже Србије. На овај начин, биће обједињене академска и образовна мрежа, па ће обе групе корисника (преко 2.000 институција) моћи да користе научне, истраживачке и образовне сервисе, интегрисане у Европску академску мрежу (GEANT). Највеће библиотеке су већ део академске мреже, али МТИД планира да у оквиру овог процеса успостави сарадњу са Министарством културе и локалним самоуправама, како би се обезбедило много шире повезивање библиотека.

Библиотекарство Србије је успоставило бројне везе са колегама из земаља бивше Југославије. У интервјуима које су давали за један наш библиотекарски часопис, истицали су потребу размене информација и искустава између библиотекара нашег региона. У претходном персоналном саставу Министарства на-

уке тај пројекат је безрезервно подржан. Да ли би Ви и Ваше министарство били спремни да подржите тај пројекат?

- МТИД, сагласно Закону о министарствима, нема надлежности у области поменутог пројекта.

Како оцењујете идеју да се Србија кандидује за реализацију пројекта из средстава Европске заједнице чији би циљ био да се утврди место и улога библиотекара у развоју информатичке писмености, информатичког друштва и друштва знања?

- Неоспорна чињеница, коју није потребно посебно доказивати, јесте да библиотеке и библиотекари по природи свог посла имају важну улогу у информатизацији Србије и развоју друштва знања. Заједница библиотека и библиотекара, дакле, већ има своје место у информационом друштву Србије, али оно што недостаје јесте много више пројеката и сервиса који ће обезбедити услове за адекватно похрањивање, класификацију, претраживање и коришћење знања у разним облицима (текст, слика, звук, итд). За реализацију ових пројеката свакако је пожељно укључивање у европске иницијативе и конкурсе.

Како оцењујете часопис Панчевачко читалиште који постаје све утицајнији библиотекарски часопис у Србији?

- Раније нисам имао прилике да се сретнем са овим часописом. Захваљујући томе што сте нам га послали, прочитао сам га и његов садржај ми се допао.

*

Анализирајући одговоре које је на наша питања дао г. Б. Барјактаровић, недвосмислено произлази да много тога зависи од активности библиотекара и њихових асоцијација. Тако је, у једном од својих одговора на наша питања, рекао да би библиотекари требало да предлажу конкретне акције и пројекте. У том смислу било би, рецимо, корисно да библиотекари Србије, преко својих органа, припреме тезе за најављени Акциони план, којим ће се реализовати циљеви који се односе на библиотеке и благовремено га понуде свим надлежним министарствима.

Такође треба обратити пажњу на његову сугестију да би за реализацију библиотекарских пројеката свакако било пожељно укључивање у европске иницијативе и конкурсе. То опет сугерише потребу да наше библиотекарство осмисли такве пројекте и понуди их као предлог надлежним министарствима.

У сваком случају, од активности библиотекарских асоцијација зависи и колико ће проблематика библиотекарства бити у фокусу надлежних државних институција и колику ће и какву подршку библиотекарство имати.

Милоје Петровић